

ብምንጭታት ስሙር ደሞክራሲያዊ ግንባር ኤርትራ ዝቐረበ መጽናዕታዊ ሰነድ፡ ንኩነታት ቤት ማእሰርቲ መዕጥር፡ ናይ ገለ ክፋል እሱራት ዝርዝር አስማትን ዘይሰብአዊ ኣትሓሕዞ እሱራትን ዘጠቓልል ኮይኑ፡ ኣብ መጽናዕትን መርትዖን ዝተመርኮሰ ሓብሬታዮ።

ሓደ ካብ እሱራት መዕጥር ተቐማጢ ዓዲ ጥልያን ነይሩ። ዝተረፉ ካብ ሱዳንን ውሽጢ ኤርትራን ብጸጥታ ተጨውዮም ተኣሲሮም። ቀዳሞት እሱራት ካብ 2008 ጀሚሮም፡ ዳኸረዎት ድማ ኣብ 2010 ተወሲኹም ኩሎም እሱራት ንዓመታት ዝሰቐዩ ዘለዉ እዮም።

ገለ ካብኦም " ዝረአየ ዓይኑ ይብራህ" ብዝብል ምልክታ፡ ኣብ ኤርትራን ኣብ ወጻእን ስሞም ይኹን ስእሎምን ተዘርጊሑ ነይሩ። ምክንያቱ ስድራ ቤቶም ንነዊሕ ዓመታት ደሃይ ደቆም ፈጺሞም ስለዘይረኽቡ። ሓደ ካብ እሱራት መዕጥር ግና ንጹህ ዜጋ ካብ ሱዳን ተጨውዮ። ጠንቂ ማእሰርቲ ድማ ስድራ ቤታዊ ምትእስሳር ዘለዎ ንምስምዑ ድማ ብጣዕሚ ዘገርም ታሪኽ ዘለዎዮ።

ዝርዝር አስማትን ኣድራሻን እሱራት መዕጥር።

ተር ታ	ሙሉእ ስም	ዝተወለደ ሉ ዓመት	ዝነበሮ ኣድራሻ	ዝተኣሰርሉ ዓመት
1	ዑስማን ኢብራሂም ሓምድ	1965	ዞባ ሰ/ ቀ/ ባሕሪ ንኡስ ዞባ ዳህላክ	2008
2	እስማዒል መሓመድ ፍካክ	1970	ዞባ ዓንሰባ ን/ዞባ አስማጥ	2008
3	ሃሮን ሙሳ ማሕመድ	1960	ዞባ ዓንሰባ ን/ዞባ ከርከበት	2008
4	መሓመድ ዓሊ ኢድሪስ	1968	ዞባ ሰ/ ቀ/ ባሕሪ ን/ ዞባ ናቅፋ	2008
5	ምሕረትኣብ ሃይለሚካኤል መሓሪ	1971	ዞባ ደቡብ ን/ዞባ ዓዲ ቀይሕ	2008
6	ከፋሊ ሃብተማርያም ሓደራ	1976	ዞባ ደቡብ ን/ዞባ ዓዲ ቀይሕ	2008
7	ሳምሶም የማነ ገብረዝጋብሄር	1968	ዞባ ደቡብ ን/ዞባ መንደፊራ	2010
8	ኪዳነ ተኪኤ ሃብቶም	1975	ዞባ ደቡብ ን/ዞባ ደቀምሓረ	2008
9	ተወልደ ሃይለ ዓንዶም	1980	ዞባ ደቡብ ን/ዞባ ዓዲ ቀይሕ	2008
10	ካጋሽ ተስፋይ ኪዳነማርያም	1971	ዞባ ደቡብ ን/ዞባ ደቀምሓረ	2010
11	ብርሃነ ስብሃትለኣብ ምሕጽንቱ	1963	ዞባ ደቡብ ን/ዞባ ዓዲ ቀይሕ	2008
12	ሲራክ መዓቕ ዑቁባማርያም	1969	ዞባ ደቡብ ን/ዞባ ሰንዓፈ	2008
13	ሃብቱ ተሸመ ወልዱ	1978	ዞባ ማእከል ን/ዞባ በሪኽ	2008
14	መሓሪ አስጎዶም ሓጎስ	1974	ዞባ ደቡብ ን/ዞባ ደቀምሓረ	2008
15	ጸጋይ ኪዳነ ገብረስላሴ	1980	ዞባ ዓንሰባ ን/ዞባ ከረን	2010
16	ሳምኤል ትክላይ ወልደጋብር	1982	ዞባ ማእከል ንኡስ ዞባ ጋላ ነፍሒ	2010
17	መሓሪ ገብረአምላክ ትክለምካኤል	1978	ዞባ ደ/ ቀ/ ባሕሪ ንኡስ ዞባ ዓሰብ	2010
18	አፈወርቂ ፍሰሃየ ያቆብ	1970	ዞባ ዓንሰባ ን/ዞባ ሓጋዝ	2010
19	ሃብቶም ተስፋይ ወልደታትዮስ	1976	ዞባ ማእከል/ ን/ዞባ/ ጋላነፍሒ	2008
20	ተስፋ-አለም ሃብተማርያም ደስታ	1979	ዞባ ሰ/ቀ/ባሕሪ ን/ዞባ ባጽዕ	2008
21	ሓመድ ጃብር መሓመድ	1974	ዞባ ሰ/ቀ/ባሕሪ ን/ዞባ አፍዓበት	2010
22	ሙኽታር እስማዒል መሓመድ	1979	ዞባ ሰ/ቀ/ባሕሪ ን/ዞባ አፍዓበት	2010
23	ኢብራሂም መስዑድ መሓመድ	1981	ዞባ ሰ/ቀ/ባሕሪ ን/ዞባ ባጽዕ	2010
24	ተስፋ-ልደት ኣብርሃም ገብረትንሳኤ	1978	ዞባ ደቡብ ንኡስ/ዞባ ዓዲ ቀይሕ	2010
25	ዮውሃንስ ገብረሂወት ታደሰ	1971	ሃገረ ጥልያን ከተማ ሮማ	2008
26	ዮናታን መንግስ ዘሞ	1985	ሱዳን ካርቱም	2010
27	ጣህር ዕስማን ኣቡበከር	1965	ሱዳን ጉዳርፍ	2008
28	መሓመድ አሊ ሙሳኑር	1970	ሱዳን ቶከር/ ዓይተርባ	2008
29	ዓብዱሰላም ዑመር አሕመዲን	1969	ሱዳን ካርቱም	2008
30	ፈረጅ ኢብራሂም መሓመድ	1964	ፖርት ሱዳን	2008
31	ናትናኤል ብርሃነ ተኽለማርያም	1971	ካርቱም ሱዳን	2008

መትሐሳሰቢ፥ ዝርዝር ኣስማት እሱራት መዕጥር ንምግላጽ ንስድራ ቤቶም ሃንደበታዊ ሓበሬታ ከምዝኸውን ንግንዘቦ ኢና።

እንተኾነ ግና ብቐዳምነት ናይ ቤት ማእሰርቲ ኩነታትን ጸጥታዊ ውዲት ስርዓት ኤርትራ ምቅላዕ፡ ነቲ ብመርማሪት ኮሚሽን ዝቐረበ “ ገበን ኣንጻር ሰብአውነት” ዝድርዕ ሓበሬታ ስለዝኾነ ንምቅልሑ ብግዜ ኣገዳስነት ኣለዎ ዝብል እምነት ብሓደ ወገን። በቲ ካልእ መዳዩ ድማ፡ ስድራ ቤት ደሃይ ደቆም ጠፊእዎም ዝረኣዩ ዓይነት ይብራህ ኣብ ዝበሃለሉ እዋን ደሃይ ደቆም ምርካብ ብከፊሉ ኣገዳሲ ይገብሮ። ሓቂዩ ወላዲ ንዘለዎ ሻቕሎትን ጓህን ግና ዝፍውስ ከምዘይኮነ ንግምግም ኢና። ይኹንምበር ካብዘም ዝተጠቐሱ መሰረታዊ ሓቕታት ተበጊስና ምቅላሕና እዋናዊ ጉዳይ ከምዝኾነ ኣንበብትና ብግቡእ ከምትርድእዎ እምነትና እዩ።

ዘገርም ታሪኽ! ናይ ክልተ ኣሕዋት እሱራትን ሳዕቤናቱን።

ኣልማዝን ዮናታንን ክልተ ኣሕዋት እዮም። ንሳቶም ካብ ወላዲአም ኣበይ መንግስ ዘሞ ይውሉዱ። ዘገርም ታሪኽም ንዳህስሶ፥

ኣልማዝ መንግስ ዘሞ፡ ንመዋቲ መጀር ጀነራል ገረዝግሄር ዓንደማርያም (ዉጩ) ኣብ ቤት ጽሕፈቱ ትሰርሕ ነይራ። ምስ ዉጩ ዘይምስምማዕ ስለዝነበራ ድማ፡ ትእዛዝ ጥሒስኪ ተባሂላ ብዕለት 12/ 07/ 2008 ኣብ ቀዳማይ መደበር ፖሊስ ተኣሲራ ነይራ። እንተኾነ ግና ኣብ ሸላ ማእሰርቲ ብሃንደበት ሞይታ ተረኺባ። ጠንቂ ሞታ ግን ብንጹር ኣይግለጽንዮ። ብዝኾነ ስድራ ቤታ ተረዲአም ሓዘኖም ምስዓጸዉ ግና ሓደ ሚስጥር ተረኺቡ። ምኽንያቱ ኣልማዝ ኣብ ቤት ማእሰርቲ ኣብ ዝነበረትሉ እዋን ብዘይድሌታ ተገዲዳ ጸታዊ ዓመጽ ስለዘጋጠማ ጥንሲ ከምዝሓዘት ብሕክምናዊ መርመራ ተረጋጊጹ ተሓቢሩም ምንባሩ ይፍለጥ። ከም ሳዕቤኑ ድማ ኣልማዝ ብጣዕሚ ከምዝሓዘነት ነቲ ሓቕታት ብቐረበ ዝፈልጡዎ መሓዙት ቃለ ምስክርነቶም ሂሰሙሉ እዮም።

ዮናታን መንግስ ዘሞ፡ (ሓዋ) ናይ ኣልማዝ ሓፍቱ ሞት ጥራይ ዘይኮነ፡ ዘይሕጋዊ ጥንሲ ከምዝነበራ ምስፈለጠ ግና፡ ብሕልና ስለዘይቀሰነ ድማ ነቲ ጉዳይ ከጻርዮ ላዕልን ታሕትን ክብል ፈቲኑ። እንተኾነ ግና ጉዳይ ሓፍቱ ብቐጥታ ዝምልከቶ መዋቲ መጀር ጀነራል ገረዝግሄር (ዉጩ) ረኺቡ ኣብ ዘዘራረበሉ እዋን ከህድኡን ከረሳሰዎን ኣይፈተነን። ብኣንጻሩ ዉጩ ንሂወቱ ዘስግእ ታህዲድን ምፍርራሕ ገይርሉ። ስለዚ ዮናታን ብወገኑ ኣብ ልዕሊ ሓፍቱ ዝተፈጸመ ገበን ምስ ሓራምዝ ተኸራኺሩ ቅነዕ ፍታሕ ከምዘይረከብ ብግብሪ መዚኑዎ። ብተወሳኺ ድማ ሂወቱ ናብ ሓደጋ የምርሕ ከምዘሎ ተረዲኡ። ንዝሓደሮ ብስጭትን ጭንቀትን ንምጽዋሩ ከቢዱዎ። ስለዚ እቲ ዝነበሮ ኣማራጺ ከም ሰቡ ናብ ስደት ሱዳን ኣትዮ። ዘመነ ገበል ዝሃበካ ተቐብል ከምዝበሃል ኮይኑ ነገሩ።

ዮናታን ኣብ ስደት ግና ከም ምንዮቱ ጽቡቕ ዕድል ኣየጋጠሞን። ምኽንያቱ ብ 2010 ካብ ካርቱም ሱዳን ብጸጥታ ኤርትራ ተጨውዮ ናብ ቤት ማእሰርቲ መዕጥር ተዳጉኑ። ንሱ ድሮ 6 ዓመታት ይሳቕ ከምዘሎ ግና ክሳብ ሕጂ ስድራ ቤቱ ዝኾነ ደሃይ የብሎምን። እዚ ኣብ ልዕሊ ክልተ ንጹሃት ኣሕዋት ዝተፈጸመ ገበን ይኹን ኣብ ልዕሊ ስድራ ቤቶም ዝወረደ በደል፡ ወለዶታቱ ንመዋእል ዘይርስዕዎ ጸሊም ታሪኽዮ። እቶም ወሊዶም ዘዕበዩ ጻዕዳ ጸዕርም ከረኽቡ፡ ደቆም ወሊዶም ዘሚዶም ኣብ ጽቡቕ ደረጃ ከበጽሑ ዝምነዮ ዝነበሩ ወለዲ ግና ባህጎም ተቐጽዮ። ምኽንያቱ ብረቢ/ ኣምላኽ ዝተዋህበም ህያብ ውላድ ብደቂ-ሰባት ዝፍጸም ግፍዒ ከምዘይወለዱ ክመኽኑ፡ ንስድራ ቤቶም ኣብ ከቢድ ጭንቀትን ሻቕሎትን ዝሸኸል ብጣዕሚ ዘሕዝን ኣነዋሪ ፍጻሜዮ። ኣብ ኤርትራ’ሲ ዘይተገብረ የለን ዘይተነግረ’ምበር ንዝብል ምስላ ዘራጉድ፡ ንሓቕነቱ ድማ ዘድምቕ ዘይሰብኣዊ ተግባርዮ።

ተወሳኺ መብርሂ ንማእሰርቲ መዕጥር፥

1. ኣብ ቍጽሪ 25 ዝተጠቐሰ፡ ዮውሃንስ ገብሪሂወት ታደሰ ወዲ 45 ዓመት፡ ተቐማጢ ከተማ ሮማ ዓዲ ጥልያን ነይሩ። ንሱ ኣብ 2007 ኣስመራ ኣትዮ ስለዝነበረ፡ ኣብ 2008 ብጸጥታ ተወሲዱ ጌና ኣብ ቤት ማእሰርቲ መዕጥር ተዳጉኑ ይሳቕ ኣሎ።
2. ኣብ ቍጽሪ 4 ዝተጠቐሰ፡ መሓመድ ዓሊ ኢድሪስ ወዲ 48 ዓመት ተቐማጢ ንኡስ ዘባ ናቕፋ እዩ። ንሱ ካብ ዕዳጋ ቃሮራ ኣብ 2008 ተጨውዮ ተኣሲሩ። እቲ ዘገርም ኣስታት 8- ዓመታት ንጉዳዩ ዝከታተል መርማሪ ኣይተመደበሉን። ምኽንያቱ ሓቲቱ ዝተዋህበ መልሲ ናትካ ጉዳይ ንዓና ኣይምልከትንዮ ኢሎምዎ። ነቶም ዝኣሰርዎ ከሕብርሉ ሓቲቱ ድማ ሰማዒ ኣይረኽበን።
3. ጠንቂ ማእሰርቶም ፖለቲካዊ ጠቀስዮ ዝብል ምኽንያት ስለዝተዋህቦ፡ ናብ ሓውሲ ምድረብዳ ሚስጥራዊ ቦታ ተዳጉኖም።

- መዕገር ብጂኦግራፊያዊ አቅማምጣ አብ ሓውሲ ምድረበዳ ሰሜናዊ ሳሕል ዝተደኮነ እዩ። ብፍላይ አብ ናይ ሙቕት ወቕቲ ካብ 42- 47 ዲግሪ cግ ዝበጽሖ ብርቱዕን ደረቕን ሙቕት ኣለዎ። ግደፍ ንእሱር ናጻ ሰብ ኮይንካ ክትኑብሮ ዘይትትምነዮ ቦታዮ።
- ጉዳይ እሱራት ክሳብ ሕጂ ብትካል ጸጥታ አብ ትሕቲ ሃገራዊ ድሕነት ተታሒዙ ኣሎ። ስለዚ እሱራት መርመርቲ ጥራይ ዝፈልጥዎ ብጥብቂ ሚስጥር ንምሓዙ ዝግለመ፡ እሱራት ነንሓድሕዶም ንከይዘራረቡ ጽኑዕ ምክትታልን ሓለዎን ኣለዎም።
- መዕገር ከም ቦታ ንጹል አብ ርእሲ ምኻኑ፡ ብተወሳኺ ዝኾነ ሰብ አብዚ ከባቢ ክንቀሳቐስ ኣይፍቐድን። ንኹሎም ምክንያታት ደሚርካ ሚስጥር ቤት ማእሰርቲ ንነዊሕ ግዜ ተኸዊሎ ክኸይድ ዝውሰኑ ረጃቓታት ነይሩም። ሓቂ ግና ንጊዜኡ ጥራይዮ ዝቐበር።
- ካብ እሱራት ክሳብ ሕጂ ተኸሲሶም አብ ፍርዲ ኣይቀረቡን። ንጹሃት ዲዮም ገበነኛታት ብናጻ ፍርዳዊ ኣካል ኣይተወሰነን።
- ኩነታት እሱራት ብጣዕሚ ዘስካሕክሕ ዘይሰብአዊ ኣትሓሕዛ ምዃኑ ካብኡ ዘምለጡ እሱራት ብቃላቶም ዝምስክርዎዮ።

መደምደምታ፡ ወፋይት ስሙር ደሞክራሲያዊ ግንባር ኤርትራ፡ ንቤት ማእሰርቲ መዕገር ካብ ካልኣት ኣማኢት ኣብያተ ማእሰርቲ ዝፈልዮ ብቑዕን ሕጋውን ምክንያት ስለዘለዎ፡ ፍሉይን ልዑልን ኣቓልቦን ክህቡሉ ግድነት ነይሩ። ምክንያቱ ካብ 2008 ዝተመሰረተ ቤት ማእሰርቲ ብቶም አብ ላዕሊ ኣቐዲሞም ዝተጠቐሱ ተወሳኺ ሓበሬታት፡ ኣስታት **8- ዓመታት** ከይተፈልጠ ፈጸሙ ከይተዘርበሉ ብሚስጥር ተታሒዙ ዝጸንሑ ቤት ማእሰርቲ እዮ። ይኹንምበር አብ ኤርትራ ንዝኾነ ማእሰርቲ ዘመሳሰሎ ግና እቲ ገበን ኣንጻር ሰብውነት ብባህርያቱን ሕጋዊ መዳዩን ሓደ ምኻኑ ግና ዘካትዕ ኣይኮነን።

ስለዚ፡ ወፋይትና ቀዳማይ ደረጃ ሓበሬታ ቤት ማእሰርቲ መዕገር አብ ዝረኸቡሉ እዋን፡ **ዘይተገብረ የለን ዘይተነግረ'ምበር** ንዝተበል ኣገላልጻ መሰረት ገይሮም ክፍትኹ፡ ነቲ ፍሉይ ሚስጥራዊ ድሕረ ባይትኡን ኣመሰራርታኡን ንምርግጋጽ ዘካየዱዎ መጽናዕቲ ከዕመቑዎን ከስፍሕዎን ተገዲዶም። ውጽኢት መጽናዕቶም ድማ ንዝረኸቡዎ ዘተባብዕ ሓበሬታ መሰረት ገይሮም፡ አብ ባይታ ድማ ግብራዊ ስራሕ ክካየዱ ከምዝኸእል ኣሚናም ዓቕምም ዝፈቐዶ ምድላዎት ገይሮም፡ ንሳቶም ድማ፡

ቀዳማይ፡ 3- ሓለውቲ ማእሰርቲ መዕገር፡ ናይ ንጹሃት ኣሕዋቶም ሓለዎ ኮይኖም ክቕጽሉ ሕልናዊ ዕግበት ኣይነበሮምን። ስለዚ ንነብሶም ይኹን ድሕነት ዜጋታቶም ብሩህ መጻኢ ንምውሓስ ወሲኖም። ብዕለት **03/ 07/ 2016** ብዝወሰዱዎ ተባዕን ታሪኻውን ስጉምቲ ድማ፡ 23 እሱራት ሒዞም ኣምሊጦም ሓሳቦምን ጸዕሮምን ሰሚሩሎም አብ ዉሑስ ቦታ በጺሑም። ካብ ገሃነም እሳት ናይ መዕገር ምውጻእ ድማ ክልተ ግዜ ከምዝተፈጠሩ ይስምዖም። **ስለዚ፡** ስደግኤ ከም ውድብ ድማ ዝግባእ ምትሕብባር ገይሩሎም።

ካልኣይ፡ ነቶም ካብ ኣስመራን ባጽዕን እናተመላለሱ ንኩነታት እሱራት ዝምርምሩ ብጨካን ባህርያቶም ድማ ዝልለዩ ጉጅለ ስለያ ስጉምቲ ክውስደሎም ተወሲኑ ኩሉ ምድላዎት ተጻፈ። ብዕለት **04/ September/ 2016** ብዉሕሉል ወትሃደራዊ ስልቲ ድብያ ብምክያድ፡ እቶም ስለስተ መርመርቲ ዝነግዙላ ዝነበሩ ወትሃደራዊ ማኪና ላንድክሩሰር ተቓጺላ ንሳቶም ድማ ቆሲሎም። እቲ ሓላፊ * * * ድማ ብህጹጽ ንሕክምና በጺሑ ንምድሓኑ ተፈቲኑ ነይሩ። እንተኾነ ግና ሕክምና ባጽዕ ከድሕኖ ስለዘይክኣለ አብቲ ሆስፒታል ከምዝሞተ ተረጋገጹ። ዝርዝራዊ ሓበሬታ ድማ ናይዚ ዓመትዚ አብ **08/ September/ 2016** ይኹን ኣብ- **14/ August/ 2016** ኣብ www.erifront.com ይኹን ኣብ ካልእ መራኸቢ ብዙሓን ምውካስ ይክኣል።

ስሙር ደሞክራሲያዊ ግንባር ኤርትራ ዘምሓላልፎ መልእኽቲ፡

1. ብዉፍያትና ዝተገብረ ሓይል ጸዕርን ንተወፋይነትን ዝተፈጸሙ ኣንጻባራቂ ዓወትን ብስም መሪሕነትን መሰረታት ከምንሕበነሉን ከምንኸብሮን ብምርግጋጽ ንታሪኻዊ ኣበርክትኦም ከነምስግን ንፈቱ።
2. ንኩነታት እሱራት ዝምልከት ተወሳኺ ሓበሬታን ምስክርነትን ሂብኩም ክትድርዕዎ ንጽውዕ ነተባብዕ።
3. ንዘውጻእናዮ ሓበሬታ ዘገድሶ ኣካል ስድራ ቤት ምስ ዝህሉ፡ ኣባል ናይታ ስድራ ቤት ምኻኑ ዘእምን መረጋገጺ ብኣድራሻና እንተ ኣቕሪብኩምልና ድማ፡ ዓቕምና ዝፈቐዶ ሓበሬታ ንምሃብ ክንትሓጋገዝ ቅሩባት ከምዝኾና ብትሕትና ክንገልጽ ንፈቱ።

